

τίς στολές τους καὶ οἱ ἔμποροι μὲ γιορτινὰ κοστούμια.

— "Επειτα ἀπὸ τὴ χθεσινὴ πρόσκλησί σου, Προκορώφ, εἰπε ὁ νωμοτάρχης ἐξ ὄνοματος ὅλης τῆς ἀξιότιμης δημηγύρεως σηκωθήκαμε ἀπὸ τοὺς τάφους μας. Δὲν ἔμειναν πειὰ παρὰ μόνο ἔκεινο ποὺ ἔχουν ἀπομείνει πειὰ σκελετοὶ... Μὰ κι' ἔνας ἀπ' αὐτοὺς δὲν μπρεσε ν' ἀντισταθῇ στὴν ἐπιθυμία του νάρθη.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ, ἔνας σκελετὸς διέσχισε τὸ πλῆθος τῶν καλεσμένων καὶ πλησίασε τὸν Ἀδριανό. Τὸ στόμα του χαμογελοῦσε φιλικὰ στὸν φερετροποιό. Κουρέλλια ἀπὸ τσόχα πράσινη καὶ κόκκινη κρεμόντουσαν ἀπὸ πάνω του καὶ τὰ πόδια του στὶς χυντρές μπόττες του κουνιόντουσαν ὥπως τὸ γουδοχέρι μέσα στὸ γουδί.

— Δὲν μὲ ἀναγνωρίζεις, Προκορώφ; εἰπε ὁ σκελετός. Δὲν θυμᾶσαι τὸν λοχία Πέτρο Πέτροβίτη, στὸν ὃποιο τὸ 1799, πούλησες τὸ πρῶτο φέρετρο... Καὶ τὸ πούλησες γιὰ καρυδένιο, ἐνώ ἦταν ξύλινο...

Καὶ, ἀφοῦ εἰπε αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ σκελετός ἄνοιξε τὰ μπράτσα του. Οἱ Ἀδριανὸς ἔθγαλε μιὰ δυνατὴ κραυγὴ καὶ μιὰ μεγάλη προσπάθεια τὸν ἔσπρωξε. Οἱ Πέτρος Πέτροβίτης κλονίστηκε, σωριάστηκε κάτω κι' ἔγινε κομματάκια. "Ἐνας ψίθυρος ἀγανακτήσεως, ἀκούστηκε μεταξὺ τῶν νεκρῶν. "Ολοὶ ἄρχισαν νὰ ὑπερασπίζωνται τὴν τιμὴ τοῦ συντρόφου τους καὶ ρίχτηκαν ἐναντίον τοῦ Ἀδριανοῦ μὲ κατάρες καὶ ἀπειλές. Οἱ φωχὸς φερετροποιὸς ζαλισμένος ἀπὸ τὶς κραυγές τους καὶ μισοπνιγμένος, ἔχασε τὶς ψιθήσεις του καὶ σωριάστηκε ἀπάνω στὰ λείψανα τοῦ λοχία.

.....

Οἱ ἥλιος φώτιζε ἀπὸ ὥρα τὸ κρεβεθάτι, ὥπου ἀναπούτων διὰ φερετροποιός. "Ἄνοιξε ἐπὶ τέλους τὰ μάτια κι' εἶδε μπροστά του τὴν ὑπηρέτρια ποὺ ἔτοιμαζε τὸ σαμοθάρι. Θυμήθηκε μὲ φρίκη ὅλα τὰ γεγονότα τῆς περασμένης νύχτας: ἡ Τριουχίνα, ὁ νωμοτάρχης κι' ὁ λοχίας Πέτροβίτης παρουσιάστηκαν συγκεχυμένα στὴν μνήμη του. Περίμενε σιωπηλὰ νὰ τοῦ διηγηθῇ ἡ ὑπηρέτρια του τὸ τέλος τῶν νυχτερινῶν του περιπετειῶν.

— "Ε, λοιπόν, παρακοιμήθηκες, ἀφέντη! εἰπε ἡ Ἀξίνια, δίνοντάς του μιὰ ρόμπα τοῦ σπιτιοῦ...

— Δὲν ἥρθε κανεὶς νὰ μὲ δῆ ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς μακαρίτισσας Τριουχίνας;

— Τῆς μακαρίτισσας; Πέθανε λοιπόν;

— Μά, ἀνόητη, ἔσυ ἡ ἴδια δὲν μὲ βοήθησες χθὲς νὰ ἔτοιμασω τὴν κηδεία της...

— Τὶ λές, ἀφέντη; "Ἐχασες τὰ μυαλά σου, ἡ ἀκόμα δὲν ξεμέθυσες ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ... Γιὰ ποιὰ κηδεία μιλᾶς... Χθὲς ὅλη τὴν ἡμέρα ἤσουν στὸ γλέντι τοῦ Γερμανοῦ ἀπέναντι. Γύρισες μεθυσμένος... Ρίχτηκες στὸ κρεβάτι σου καὶ κοιμήθηκες ὡς τώρα, δέκα ἡ ὥρα...

— 'Αδύνατον! ἔκανε ὁ φερετροποιὸς γεμάτος χαρά.

— Κι' ὅμως ἔτσι εἶνε τοῦ ἀποκρίθηκε ἡ ὑπηρέτρια...

— "Ε, ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, πήγαινε νὰ φέρῃς τὸ τσάϊ! ἔκανε δὲν Προκορώφ νοιάθοντας νὰ φευγῇ ἀπὸ πάνω του δὲ τρομερὸς νυχτερινὸς ἐφιάλτης.

ΠΟΝΕΚΙΝ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ο ΣΥΗ ΚΑΙ Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ

Ο υιασημως Γάλλος συγγραφεὺς τοῦ περασμένου αἰῶνος Εὐγένιος Σύης, ζούσε ἐπὶ χρόνια πολλὰ μέχρι τῶν τελευταίων ἐτρυφερά.

Κάποτε ἔνας φίλος του τὸν ρώτησε:

— Γιατί, ἐπὶ τέλους δὲν παντρεύεσαι μὲ τὴν χήρα Τ... ἀφοῦ ζῆς τόσα χρόνια τόσο ἀρμονικὰ μαζύ της; Μήπως δὲν σ' ἀγαπάει;

— Κάθε ἄλλο. Μὲ ἀγαπάει ὥπως καὶ κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῶν σχέσεών μας.

— Τότε μήπως ἔπαψες νὰ τὴν ἀγαπᾶς ἔσυ;

— Τὴν ἀγαπῶ πάντοτε πολὺ, ὥπως καὶ πρῶτα,

— Μήπως δὲν σου εἶνε πιστή;

— Ἀπολύτως πιστή. Γι' αὐτὸς εἰμαι τελείως βέβαιος.

— Μὰ τότε γιατὶ δὲν τὴν παντρεύεσαι;

— Τὸ σκέφθηκα πολλὲς φορὲς αὐτό. Άλλα δὲν μου λέσ, ὅταν τὴν παντρεύθω, πυσθὲν πηγαίνω μὲ περνάω τὶς βραδυές μου;

ΤΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» ΤΟΥ Κ. Ν. ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕ ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΜΑΣ ΦΑΓΗΤΑ

ΠΟΥΜΟΥΣΑΝΩ ΜΕ ΡΕΒΥΘΙΑ

(ΒΟΔΕΝΩΝ)

Μιὰ ὄκα κρέας ἀρνιοῦ, ἀπὸ λαιμούς, παχύ, μιὰ ὄκα ρεβύθια καὶ μιὰ ὄκα κρεμμύδια.

Μουσκεύουν τὰ ρεβύθια, ὥπως πάντα, μὲ λίγη ἀλισίθα, γιὰ νὰ τριφθοῦν καὶ βγοῦνται τὰ τσόφλια τους.

Τὰ κρεμμύδια θὰ κοποῦν ψιλά, ὥπως γιὰ κεφτέδες καὶ θὰ γιαχνισθοῦν στὸ τηγάνι μὲ βιούτυρο ὅσο νὰ ξανθίσουν.

Τὰ βάζουν ὄλα μαζὺ σὲ μιὰ χύτρα ἡ τέτζερε ποὺ νὰ κλείνῃ καλὰ τὸ καπάκι ἀπ' ἐπάνω. Προσθέτουν μέσα τοὺς λαιμούς — σέρέρους ὀλόκληρους καὶ ὥχι κομμένους. Ρίχνουν ἀνάλογο ἀλατοπίπερο καὶ γεμίζουν τὴν χύτρα νερὸς ζεστό, τόσο, ὅσο νὰ σκεπασθοῦν ὄλα, ὥπως γιὰ σούπα. Τότε γίνεται μιὰ ζύμη σφικτή μὲ ἀλεύρι καὶ νερὸς καὶ σφραγίζεται γύρω τὸ καπάκι, ώστε νὰ μὴ ξεθυμάσῃ πυλύ, βάζουν δὲ ἀπ' ἐπάνω καὶ ἔνα βάρος ἡ σίδερο τοῦ σιδερώματος γιὰ νὰ μὴ φουσκώσῃ καὶ φύγῃ τὸ καπάκι. Ἀφίνεται δὲ νὰ βράζῃ πολὺ σιγά, μέχρις ὅτου ἀποθράσουν τὰ ρεβύθια καὶ τὸ κρέας.

Σ.Η. — "Η ὀνομασία, «Πουμουσάνω», εἶνε παραφθορὰ τῆς λέξεως, πῶ μ α, πω μ ἀτισμα, που μ όνω. Δηλαδὴ πρόκειται περὶ ἐλληνικωτάου φαγητοῦ, τοῦ ὅποιου η ὀνομασία παρεφθάρη εἰς βαθμὸν ποὺ νὰ φαίνεται ἀκατάληπτος.

Τὰ πλεῖστα δὲ τῶν ἐλληνικῶν φαγητῶν, τὰς αὐτὰς παραφθορὰς ἔχουν ὑποστῆ διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ διὰ τοῦτο μᾶς παρουσιάζονται μὲ τουρκικὰς κατὰ τὸ πλεῖστον ὄνομασίας. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐπιμαρτυρεῖ τὴν ἀξίαν τῆς περισυλλογῆς τῶν τοπικῶν αὐτῶν φαγητῶν, τὰ διόπιτα σπουδαίων μελέτην διὰ τοὺς μαγείρους τοῦ μέλλοντος. Κατὰ τὸν ἰδιον δὲ σχεδὸν τρόπον, χωρὶς ὅμως προσθήκην κρέατος, μαγειρεύονται καὶ εἰς τὰς Κυκλαδας νήσους, ιδίως δὲ εἰς τὴν Σίφνον, ὅπου η ἀγγειοπλαστικὴ τῆς νήσου κατασκευάζει ἐπὶ τούτῳ χύτρας, «σεπασταριές» λεγόμενες μὲ ἀρμούς γύρω στὰ χεῖλη, ώστε νὰ σφραγίζεται εὐκόλως μὲ ζύμη τὸ καπάκι καὶ ψήνονται εἰς τὸ φοῦρνον. "Ἐχουν ἐπίσης τὸ ίδιαίτερον εἰς τὴν κατασκευὴν ἡ χύτρες αὐτές, δηλαδὴ δὲν ἔπαλείφονται ἀπὸ μέσα μὲ τὸ γνωστὸ σμάλτωμα ἡ ἀλοιφὴν τοῦ λιθαργύρου, ἀλλὰ εἰνε γυμναὶ, ὥπως τὰ λαϊνια ἡ γκιουσθέται. Παρασκευάζονται δὲ τὰ ρεβύθια αὐτὰ στὸν φοῦρνο ως ἔξης:

ΡΕΒΥΘΙΑ ΣΤΟ ΦΟΥΡΝΟ

(ΣΙΦΝΟΥ)

Προηγουμένως θὰ μουσκευθοῦν τὰ ρεβύθια, ὥπως συνήθως — μὲ βρόχινο νερὸ τῆς στέρνας. Κατόπιν θὰ ξεπλυθοῦν, χωρὶς νὰ θυάλουμε τὶς φλούδες των. Τὰ βάζουν μέσα στὶς εἰδικές χύτρες (σκεπασταριές) προσθέτουν δὲ νερό, πάλι βρόχινο, τόσο ώστε νὰ γίνουν μιὰ σούπα. Προσθέτουν ἀρκετὰ κρεμμύδια κομμένα φέτες ψιλὲς καὶ ἀρκετὸ λάδι καὶ πολὺ λίγο ἀλάτι. Σφραγίζεται δὲ τὸ καπάκι μὲ λίγη ζύμη — η συνήθεια ὅμως αὐτὴ τοῦ σφραγίσματος δομημέραι ἐκλείπει — καὶ ψήνονται ἐπὶ πολλὰς ώρας στὸ φοῦρνο. Τὸ φαγητὸ αὐτὸς εἶνε κοινότατο στὴν Σίφνο καὶ κατὰ συνήθειαν κάθε Κυριακὴν σχεδὸν, τὰ ρεβύθια φούρνου εἶνε τὸ φαγητὸ τῆς ἡμέρας. Ψήνονται δὲ στὸ φοῦρνο ἀφ' ἐσπέρας τοῦ Σαββάτου μέχρι τῆς Κυριακῆς πρὸ μεσημβρίας. 'Επωφελοῦνται δὲ τοῦ γεγονότος δηλαδὴ Σάββατο μόνην ψήνουν ψωμιά οἱ χωρικοὶ φούρνοι. Μετὰ τὸ τελευταῖο δὲ ξεφούρνισμα τῶν ψωμιῶν κατὰ τὸ ἐσπέρας, φουρνίζονται τὰ ρεβύθια καὶ σφραγίζεται ἐπίσης τὸ στόμιον τοῦ φούρνου.

Τὴν ἐπομένην δέ, μετὰ τὴν ἀπόλυτην τῆς ἐκκλησίας, πηγαίνει δὲ κάθε κάτοχος σκεπασταριάς-τσουκαλιοῦ, στὸ φοῦρνο καὶ παίρνει τὸ ιδικόν του καὶ ἀντὶ πληρωμῆς ρίχνει μιὰ κουτάλα ρεβύθια εἰς τὴν παρακειμένην γαθάθαν τοῦ φούρναρη, τὴν δημιαν ἔχει τοποθετήσει ἐκεῖ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν.

Ν. ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Καν. Μ. 'Αργ.·
'Ελήφθη ἡ συνταγὴ σας Γράψετε μας ὅμως τὶ εἶδος τυριοῦ θὰ τεθῇ στὴν γέμισιν.

Καν. Κρεμμύδια δο φάγον·
Λυπούμεθα πολύ, δὲλλ' οὐκ ἐπὶ κρεμμύδια ζήσεται ἀνθρωπος!

Καν. Δ. Καλιάτα... — Εύχαριστούμεν. Τὸ εισθίον μου σᾶς ἀπεστάλη. Ταχυδρομικά τέλη ἔξωτερικοῦ δι· ἔκαστον εισθίον εἶνε 68 δραχμοτυμένα.

